

Den glade finne

- Den finske lapphund har oprindelse hos samerne i det nordlige Finland, der har brugt den som arbejdshund i mange, mange år. Den findes beskrevet i forskellige bøger fra 1700-tallet, og den er kendt som en ensartet race i Finland, Norge og Sverige gennem cirka 200 år, fortæller Birte og Svend Aage Jensen, Kennel Finda, som har haft finske lapphunde siden 1994.

- Den lapphund, vi kender i dag, mener man har iblandet islandsk fårehund, som kom til Norden via vikingetogter samt border collie og muligvis karelsk bjørnehund.

Uundværlige hjælpere

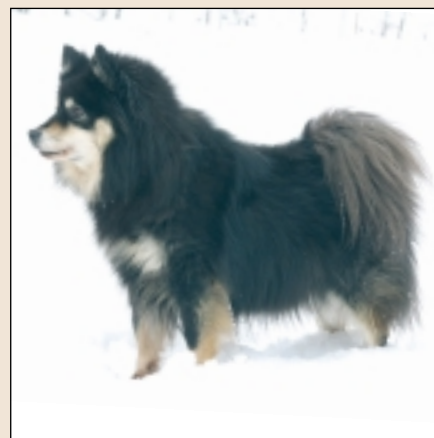
- Førhen var samerne ganske afhængige af deres hunde, som blev brugt til at vogte, drive og holde samling på de enorme flokke af rensdyr, fortsætter Birte og Svend Aage Jensen. - Fordi hundene var så vigtige, blev de behandlet utrolig godt, og det siges for eksempel, at det var dem,

Sne og kulde er ikke noget problem, når man som den finske lapphund har en kraftig pels med en god underuld.

Den finske lapphund, som hører til blandt spidshundene, er lidt af en humørbombe

■ Tekst og foto: Wiegaarden/Tine Luther

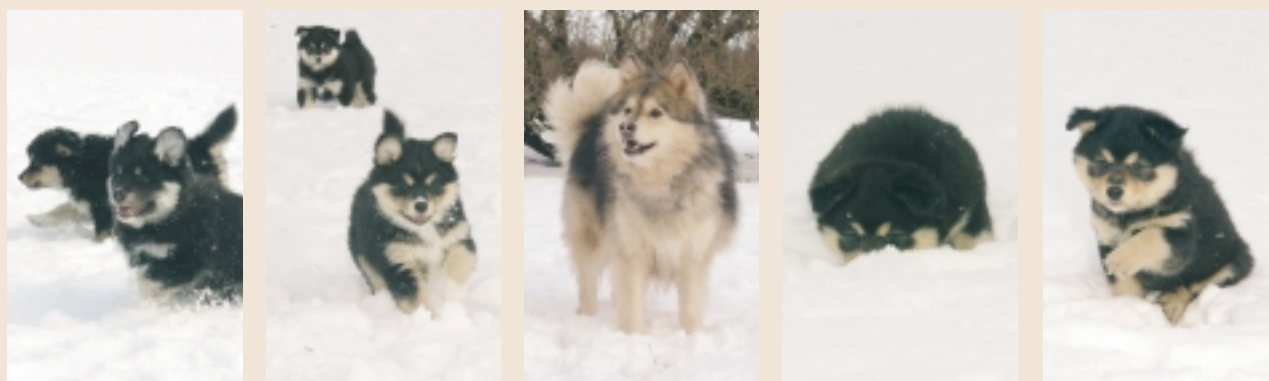
Pelsen hos den finske lapphund er kraftig og kræver jævnlige gennemredninger. Tæverne fælder typisk to gange årligt – som regel i forbindelse med løbetid – hannerne knap så tit.

der fik den bedste mad. Nogle af hundene boede også inde i teltene, men det har nok lige så meget været for at hjælpe samerne med at holde varmen. Hundene har nemlig en fantastisk pels, som isolerer fortrinligt imod frost og kulde.

- En af lapphundens vigtige funktioner var at beskytte rensdyrene imod ulve og andre dyr. Dens vagtinstinkt er veludviklet, og samerne kunne være sikre på at blive varskoet, hvis der var ulve i farvandet. Hundene nøjedes med at advare menneskene; de gik ikke selv til angreb på fjenderne.

Hård udvælgelse

- Selvom samerne, som nævnt, passede godt på den finske lapphund havde den et forholdsvis hårdt liv. Den blev virkelig brugt som arbejdshund, og den skulle for eksempel kunne holde til at løbe lange

Den finske lapphund er aktiv og legesyg.

distancer – 70 km om dagen var ikke ualmindeligt. Kunne bentøjet ikke holde til det, blev hundene automatisk sorteret fra. Under arbejdet brugte hundene også synet meget, så gode øjne var endnu et overlevelseskrav. Endelig blev lapphundene naturligvis udvalgt efter deres formåen som hyrdehunde. Kunne de ikke bruges til dette arbejde – eller kunne de ikke arbejde i flok – blev de valgt fra.

- Da snescooteren holdt sit indtog, blev mangt en finsk lapphund arbejdsløs. Racen faldt derfor betydeligt i antal, selv om samerne beholdt en del eksemplarer som familie- og vagthunde.

Cirka 500 i Danmark

Den finske lapphund fik sin første standard i 1945 (dengang dog under navnet lappsk hyrdehund. Senere blev det ændret til lapphund og endelig til den nuværende betegnelse finsk lapphund). Standarden er siden blevet revideret flere gange.

- Efter krigen indsamlede og godkendte 43 stamhunde til racen, hvoraf mange var beslægtede, fortsætter Birte og Svend Aage Jensen. - 43 hunde var for snævert materiale at opbygge bestanden på, og for at udvide genpuljen har man tilladt indhentning af hunde fra lappland, der kan typegodkendes.

- Der findes dog en klub i Finland, som ikke er under den internationale sammenslutning af kennelklubber, der kun optager hunde, som stammer fra de føromtalt 43 individer.

- De første finske lapphund kom til Danmark i 1982, og de seneste år er registreringstallene steget. I dag findes der nok over 500 eksemplarer her til lands.

- Grundet sin fortid som arbejdshund, hvor de svage individer blev sorteret fra, har den finske lapphund et virkelig godt helbred. For at bevare den sunde linje har vi i Danmark bestemt, at forældredy-

rene skal være HD-fotograferet og øjenlyst, for at deres hvalpe kan registreres i DKK. I Finland har man været så uheldig, at flere avlsmatadorer har vist sig at have den arvelige øjensygdom PRA. I Danmark har vi kun haft én hund med PRA, og den var importeret fra Finland. Dens ejer var med til at indføre øjenlysning midt i 1990'erne.

Én gang hyrdehund...

- Som sagt er den finske lapphund blevet afløst af snescooterne og bruges ikke længere på de store flokke af rensdyr. Den bruges dog stadig på mindre rensdyrflokke samt på både får og kvæg i hjemlandet. Også på vore breddegrader, hvor lapphunden ikke arbejder som hyrdehund, mærker man tydeligt hyrdeinstinktet. Vores hunde driver for eksempel gerne børn og katte sammen. De søger gerne ☺

Alle farver er tilladt hos den finske lapphund – dog skal grundfarven være dominerende. Det er en race med et forholdsvis varierende udseende.

...DEN GLADE FINNE

Ved de såkaldte rensdyrtests i Finland konkurrerer hundene blandt andet i at drive med rensdyr. (Foto: Hannu Hämäläinen)

hen, hvor der er flokke af dyr, og nogle af vores hvalpekøbere har berettet om, hvordan deres hund driver naboens 200 køer sammen i løbet af to minutter.

- I Finland dyrker man stadig en såkaldt rensdyrtest med den finske lapphund. Det går ud på, at hundene skal drive en flok rensdyr på tid. Det gælder ikke bare om at være hurtige, de skal også være effektive og forhindre at rensdyrene splittes. Sker det alligevel, gælder det om effektivt at få hentet det vildfarne rensdyr tilbage til flokken. Selv hunde, der bor i Helsinki, kan klare rensdyrtestene med bravur, hvilket vidner om, hvor godt deres hyrdinstinkt er bevaret.

En sand naturhund

- Den finske lapphund er en rigtig naturhund, fortæller Birte og Svend Aage Jensen. - Man kan godt have den i en lejlighed, men det er en aktiv hund, der elsker at komme ud i naturen, og den skal have mulighed for at løbe frit og udfolde sig. De fleste lapphunde elsker også at svømme.

- Den finske lapphund er ret tilpasningsdygtig og falder nemt til i nye omgivelser, fortæller Birte og Svend Aage Jensen.

- Mange finner holder deres hunde anderledes, end vi gør i Danmark. Således lever mange finske lapphunde ude 365 dage om året i store indhegninger. Racen er en af de eneste i Finland, der er godkendt til at leve ude. Disse "ude-hunde" sætter en helt fantastisk pels med en meget kraftig underuld. Flot er den også. Selvom hundene trives ude, må man ikke glemme, at de er meget selskabelige og elsker mennesker. Disse behov skal selvfølgelig dækkes.

Den smilende race

- Den finske lapphund bliver sommetider kaldt "den smilende race", og vi oplever da også tit, at hundene rent faktisk smiler. De er utrolig humorfyldte, legesyge og kærlige. Det er dog ikke ensbetydende med, at de altid galoperer rundt - de forholder sig roligt og afslappet, når det er det, der skal til.

- Det er heller ikke en hund, der gør specielt meget. På grund af dens vagtinstinkt følger den opmærksomt med i, hvad der foregår, og den fortæller altid, hvis der sker noget.

- Det venlige og tillidsfulde er kombineret med et blødt temperament, og det betyder, at vi ikke har at gøre med en hund, der tåler at blive råbt og skreget af. Det er den simpelthen for blød til, og bliver den udsat for en hård behandling, kan den blive en rigtig bange hund, der ikke trives. Efter vores mening er det heller ikke spor nødvendigt at være bøs overfor den finske lapphund, for den er ret nem at opdrage og vil gerne gøre sine mennesker tilpasse. Den er arbejdsvillig og lærer nemt. Det, den først har lært, husker den godt.

- Vi oplever lapphunden som forholdsvis kontaktsøgende. Den holder af mennesker og er kælen uden at være klistret. Dens foretrukne opholdssted er i nærheden af sine mennesker, så den kan holde øje med, hvor de er. Lægger den sig til at sove, er det gerne foran eksempelvis en dør, så den er sikker på at finde ud af, om nogen går eller kommer.

Til masser af aktiviteter

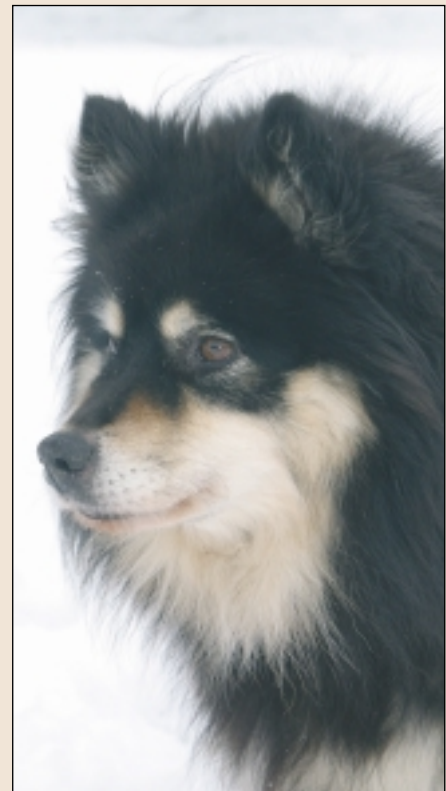
- På grund af sin historie er den finske lapphund en udholdende og adræt hund, som gør god brug af sine sanser, fastslår

Birte og Svend Aage Jensen. - At den samtidig gerne vil bestille noget, betyder, at man kan bruge den til mange forskellige slags hundesport. Det eneste, vi har oplevet som en stor udfordring, er at få den til at apportere, og det kan selvfølgelig være et problem, hvis man gerne vil dyrke sådan noget som lydighed.

- Nogen jagthund er det jo heller ikke, men den har alligevel en eller anden form for jagtinstinkt overfor småvildt, for den fanger gerne mus og er faktisk ret dygtig til det.

- Alle aktiviteter, der inkluderer børn, er et hit for lapphunden. Den holder meget af børn og leger ivrigt med dem. Bliver børnene for meget for den, ignorerer den dem blot og går sin vej.

- Alt i alt synes vi, at den finske lapphund er en nem hund at have. Det eneste problem med den er, at når man først har fået en, vil man gerne have flere... ■

- Eftersom lapphunden er meget udtryksfuld, kan man altid se, hvad humør den er i, mener Birte og Svend Aage Jensen.